

ABSTRAK

Bactrocera sp. mangrupa hama penting anu nyerang rupa-rupa pepelakan hortikultura, utamana sektor budidaya buah. Karugian kuantitatif disababkeun ku serangan leueur buah ampir 50%, anu tiasa mangaruhan turunna hasil pamotongan sareng gagal panen upami kontrol henteu dilaksanakeun. Ku alatan éta, pikeun ngurangan populasi *Bactrocera sp* ukuran kontrol diperlukeun. Kontrol alternatif anu tiasa ngontrol *Bactrocera sp.* nyaéta ngagunakeun inséktisida nabati kalayan bahan aktif anu asalna tina buah cangkudu (*Morinda citrifolia L.*). Tujuan tina ieu panalungtikan nyaéta pikeun nangtukeun éféktivitas ekstrak buah cangkudu (*Morinda citrifolia L.*) ngalawan mortalitas leueur buah (*bactrocera sp.*). Ulikan ieu ngagunakeun Rancangan Acak Lengkep (RAL) kalayan 5 perlakuan sareng 5 ulangan. 5 perlakuan dina ulikan ieu nya éta konsentrasi ekstrak dipaké, nyaéta 0% salaku kontrol, 40%, 50%, 60% jeung 70%. Hasil panalungtikan nunjukkeun yén konsentrasi ekstrak buah cangkudu, ekstrak buah cangkudu, mangaruhan mortalitas hama *Bactrocera sp.*. Total mortalitas lumangsung dina konsentrasi 70% kalawan persentase mortalitas 100%, dina konsentrasi 40% jeung 50%, mortalitas saterusna 62,5% jeung 70%, sedengkeun pamakéan konsentrasi 60% mortality éta 85%. Nu leuwih luhur konsentrasi ekstrak buah cangkudu, nu leuwih luhur konsentrasi ekstrak buah cangkudu, nu leuwih luhur mortalitas *Bactrocera sp.*

Kecap konci : *Bactrocera sp.*, efektivitas, ekstrak buah cangkudu, mortality.